

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
18 – 19 травня 2016 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2015 році

Полтава 2016

Редакційна колегія:

Аранчій В. І. – к.е.н, професор, ректор академії;
Писаренко П.В. – д. с.-г. н., професор, перший проректор;
Горб О. О. – к. с.-г. н., доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи
Маренич М. М. – к. с.-г. н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології;
Дудніков І. А. – к. т. н., доцент, декан інженерно-технологічного факультету;
Поліщук А. А. – к. с.-г. н., професор, декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва;
Передера С. Б. – к. в. н., доцент, декан факультету ветеринарної медицини;
Галич О. А. – к. е. н., доцент, декан факультету економіки та менеджменту;
Дорогань-Писаренко Л. О. – к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів;
Писаренко В.В. – д. е. н., професор, завідувач, професор кафедри маркетингу;
Дудник В. В. – к. т. н., ст. викладач;
Кручиненко О. В. – к. в. н., доцент, заступник декана з наукової роботи факультету ветеринарної медицини;
Кравченко О. І. – к. с.-г. н., доцент;
Воронько-Невіднича Т. В. – к. е. н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту;
Зоря О. П. – к. е. н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи;
Невідничий О.С. – начальник редакційно-видавничого відділу.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2015 році (м. Полтава, 18-19 травня 2016 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2016. – 326 с.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

<i>Баган А. В.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент; <i>Єщенко В. М.</i> , лаборант кафедри селекції, насінництва і генетики ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОНЯШНИКУ	16
<i>Баташова М. Є.</i> , кандидат біологічних наук, доцент <i>Криворучко Л. М.</i> , асистент селекції, насінництва і генетики СУЧАСНІ МЕТОДИ ГЕНЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ В СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН.....	17
<i>Білявська Л. Г.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент <i>Тукало А. Ю.</i> , «Магістр» 1 року навчання, факультету агротехнологій та екології УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ГРУПИ СТИГЛОСТІ	19
<i>Білявська Л. Г.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент, <i>Пилипенко О. В., Васецький Ю. П.</i> , аспірант, кафедри селекції, насінництва і генетики НОВИЙ ВИСОКОБІЛКОВИЙ СОРТ СОЇ АКВАМАРИН.....	21
<i>Білявська Л. Г.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент, <i>Діянова А. О.</i> , фахівець II категорії із селекції навчально – виробничого підрозділу ПДАА <i>Пилипенко О. В.</i> , аспірант, кафедри селекції, насінництва і генетики НОВИЙ СКОРОСТИГЛИЙ СОРТ СОЇ АВАНТЮРИН	22
<i>Воропіна В. О.</i> , викладач кафедри землеробства і агрохімії <i>Підгородецька К. С.</i> , студентка факультету агротехнологій та екології ВПЛИВ ГУМІФІЛДУ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	24
<i>Гордєєва О. Ф.</i> , кандидат сільськогосподарських наук <i>Багно В. В.</i> , студент факультету агротехнологій та екології ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНСЕКТИЦИДУ КОННЕКТ ПРИ ЗАХИСТІ ПОСІВІВ РІПАКУ ЯРОГО ВІД КАПУСТЯНИХ БЛІШОК	26
<i>Диченко О. Ю.</i> , кандидат сільськогосподарських наук АЛГОРИТМ ПРОГНОЗУВАННЯ СОВКИ-ГАММИ У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	28
<i>Крикунова В. Ю.</i> , кандидат хімічних наук, доцент <i>Колєснікова Л. А.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач, <i>Тимоха С. С.</i> , старший викладач ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНОГО СТАНУ МАЛИХ РІЧОК	29
<i>Колісник А. В.</i> , кандидат біологічних наук, доцент СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ СОРТУ ДЛЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	32
<i>Кочерга А. А.</i> , кандидат сільськогосподарських наук, доцент <i>Клименко О. О.</i> , магістрант факультету агротехнологій та екології ЗАСТОСУВАННЯ ХАРНЕСУ В ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ	34
<i>Крикунова В. Ю.</i> , кандидат хімічних наук, доцент ВИСОКОЧУТЛИВИЙ ТА СЕЛЕКТИВНИЙ МЕТОД СИНХРОННОЇ ЛЮМІНЕСЦЕНТНОЇ СПЕКТРОСКОПІЇ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ СУПЕРТОКСИКАНТІВ У ТЕХНОГЕННОМУ ҐРУНТІ	39

Шульженко І. В. , кандидат економічних наук, доцент УПРАВЛІННЯ ДИСЦИПЛІНОЮ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ	251
Шупта І. М. , доцент, кандидат педагогічних наук ТРУДОГОЛІЗМ І ПРОФЕСІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ СЕРЕД УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ	253
Яснолоб І. О. , асистент кафедри маркетингу ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ РОЗПОДІЛЬЧИХ ЦЕНТРІВ ПРИ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	256

Підсекція іноземних мов та українознавства

Жорник І. І. , старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕКСТІВ	258
Ніколаєнко Ю. О. , кандидат педагогічних наук, доцент ПРИНЦИПИ КОМУНІКАТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	259
Сизоненко Н. М. , к.філол.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов та українознавства ПАРАТЕКСТ І ОСНОВНИЙ ТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ: АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ.....	263
Сільчук О. В. , викладач кафедри іноземних мов та українознавства КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ДОСЛІДНИКІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	265
Тагільцева Я. М. , кандидат філологічних наук, доцент МІЖПРЕДМЕТНА ОМОНІМІЯ У НАЗВАХ ОВОЧІВ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....	267

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

Безкровний О. В. , кандидат економічних наук, доцент СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ: ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ	270
Ватуля І. Д. , доцент кафедри організації обліку та аудиту ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ МАЙНА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	272
Глущенко Ю. А. , к.е.н., доцент КОМУНАЛЬНИЙ КРЕДИТ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	274
Грибовська Ю. М. , кандидат економічних наук, доцент ОБЛІК ЗАПАСІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МСФЗ	275
Гринь В. І. , старший викладач ВАЛЮТНА СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	277
Дорогань-Писаренко Л. О. , кандидат економічних наук, доцент ІНДЕКСИ СПОЖИВЧИХ ЦІН: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА.....	279

Дорошенко А. П. , кандидат економічних наук, доцент Кончаковський Є. О. , кандидат економічних наук, доцент МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХІД ПРИ АНАЛІЗІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ.....	280
Дугар Т. Є. , кандидат економічних наук, доцент ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВІРКИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	282
Єгорова О. В. , кандидат економічних наук, доцент ПРИБУТОК Є ГРОШЕЙ НЕМАЄ: ПРИЧИНИ ПАРАДОКСА.....	284
Льченко А. М. , доцент кафедри філософії, історії та педагогіки ПДАА, кандидат педагогічних наук, доцент ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВУЗІВ	286
Колодій О. С. , старший викладач кафедри філософії, історії та педагогіки ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ СТУДЕНТІВ У ПОЗНАВЧАЛЬНІЙ ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	287
Левченко З. М. , кандидат економічних наук, доцент ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	288
Лега О. В. , к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку Яловега Л. В. , к.е.н., ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	290
Литвин О. Ю. , кандидат економічних наук, доцент Чіп Л. О. , кандидат економічних наук, доцент ПРО ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КООПЕРАТИВНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	292
Лихоній В. І. , старший викладач кафедри фінансів і кредиту ЗМІНИ ПЕНСІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У 2016 РОЦІ.....	294
Макарець С. В. , кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії, історії та педагогіки ПОЛТАВСЬКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВКА 1879 РОКУ	295
Мокієнко Т. В. , кандидат економічних наук, доцент Прийдак Т. Б. , асистент ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	297
Нездойминога О. Є. , кандидат економічних наук, доцент кафедри організації обліку та аудиту ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	299
Пилипенко К. А. , кандидат економічних наук, доцент «ЕФЕКТ ГМО» ТА ВПЛИВ НА ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ	301
Подлєсна Г. В. к.псих.наук, доцент (Полтавська державна аграрна академія, кафедра філософії, історії та педагогіки) ГУМАНІСТИЧНА ПАРАДИГМА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТІСНО- ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВНЗ.....	303
Пономаренко О. Г. , кандидат економічних наук, доцент МЕТОДИКА ТЕСТУВАННЯ СТАНУ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН З ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬ	306

Рудич А. І. , кандидат економічних наук, доцент АГРАРНІ РОЗПИСКИ – НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИКІВ.....	307
Трушина А. Ю. , асистент, Скиданенко Ю. Д. , кандидат філологічних наук, доцент ОБЛІК ВИТРАТ ЗА МІСЦЯМИ ВИНИКНЕННЯ ТА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ.....	309
Тютюнник Ю. М. , кандидат економічних наук, доцент ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКІВ У ФІНАНСОВОМУ АНАЛІЗІ ЗА ВІД'ЄМНОЇ ВЕЛИЧИНИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	311
Ходаківська Л. О. , кандидат економічних наук, доцент СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ ІВАХНЕНКОВ & КАТЕНЬОВ АУДИТ	312
Черненко К. В. , кандидат економічних наук УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК.....	315
Чумак В. Д. , кандидат економічних наук, доцент ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	317
Шупик І. І. , кандидат політичних наук, доцент Песцова-Світалка О. С. , кандидат політичних наук, доцент ПОПУЛІЗМ ЯК ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	319
Якубенко О. П. , к.і.н., доцент кафедри філософії, історії та педагогіки ПДАА. ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА	320 320

Також за від'ємної величини власного капіталу не визначаються показники його оборотності (коефіцієнт обертання та тривалість одного обороту).

Важливими характеристиками ефективності використання капіталу підприємства є показники рентабельності та окупності. За від'ємної величини власного капіталу неможливим буде розрахунок загальної та чистої рентабельності власного капіталу, коефіцієнта окупності власного капіталу та періода окупності власного капіталу.

Разом із тим під час розрахунку фінансових коефіцієнтів для визначення інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи в процесі оцінювання кредитоспроможності позичальника Національний банк України вимагає від комерційних банків ураховувати такі особливості [2]:

- якщо величина власного капіталу є від'ємною, значення коефіцієнта фінансової незалежності (як відношення власного капіталу до валюти балансу) та коефіцієнта покриття необоротних активів власним капіталом (як відношення власного капіталу до необоротних активів) буде зі знаком «–»;

- якщо знаменник коефіцієнта рентабельності власного капіталу (як відношення чистого прибутку (збитку) до інвестованого власного капіталу) має від'ємне значення, то для розрахунків береться значення коефіцієнта, що дорівнює нулю.

Отже, існує різне бачення особливостей розрахунків у фінансовому аналізі за від'ємної величини власного капіталу. На нашу думку, необхідно враховувати, що фінансово-економічні розрахунки – це не математика. Їхня доцільність визначається реальністю економічного змісту значень показників оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

2. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями / Затверджено постановою Правління Національного банку України № 23 від 25.01.2012 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ ІВАХНЕНКОВ & КАТЕНЬОВ АУДИТ

*Ходаківська Л. О.,
кандидат економічних наук, доцент*

Питання автоматизації аудиту охоплюють весь комплекс складних прикладних проблем, пов'язаних із застосуванням інформаційних комп'ютерних технологій в контролі, аудиті та аналізі фінансової звітності підприємств, оцінці ефективності й надійності інформаційних систем підприємств, а також організації роботи аудиторських фірм в сучасних умовах. Ринок аудиторського програмного забезпечення в Україні тільки починає розвиватися. Серед спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення, яке представляє собою завершені програмні продукти для продажу, можна назвати лише п'ять із них, а са-

ме: програмний продукт «Асистент Аудитора» (розробник – фірма «Сервіс-аудит»), програмний продукт «Помічник аудитора» (фірма «Гольдберг-аудит»), програмний продукт «Abacus Professional», програмний комплекс «ЕкспресАудит: ПРОФ» та програмний продукт «IT Audit: Аудитор» (фірма «Мастер-Софт»). На світовому ринку представлені програмні засоби різних типів, що використовуються у роботі аудиторів, які можна поділити на дві великі групи: пакети прикладних програм загального і проблемно-орієнтованого призначення, а також програми автоматизації управління аудитом. Такі програми використовуються протягом усього процесу аудиту [1].

Досі в Україні не було програмного забезпечення власної розробки. Зараз з'явилась українська аудиторська програма «Івахненко & Катеньов Аудит» [2, с. 39]. Основними принципами роботи програмного комплексу є можливість аналізу облікових даних підприємств в автоматичному режимі і при потребі гнучке налагодження під конкретну програму аудиторської перевірки. Комплекс дозволяє формувати стандартний пакет робочих документів для загального аналізу стану справ на підприємстві (експрес-аналіз), а також працювати з ним у діалоговому режимі в разі творчого підходу до потреб окремої перевірки.

У програмному продукті «Івахненко & Катеньов Аудит» розроблений механізм, який не допускає прикрих помилок на етапі перенесення даних. Особливістю програмного продукту є двоступеневе перенесення облікових даних. Спочатку дані з бухгалтерської системи перевіряються на предмет їх цілісності. Далі, після конвертації даних з формату «1С: Бухгалтерія», або іншої бухгалтерської програми, вони переносяться у проміжні бази даних. Облікова інформація в них зберігається в спеціально розробленому форматі, який побудований із врахуванням специфікації XBRL – eXtended Business Reporting Language. XBRL (www.xbrl.org) – це спеціально розроблений стандарт, створений консорціумом, до якого входять найбільші як аудиторські фірми, так і розробники програмного забезпечення. Призначення стандарту XBRL – універсалізувати обмін даними між програмним забезпеченням різних виробників та спростити подання фінансової інформації. В даному випадку орієнтуємося на окрему специфікацію в межах XBRL – XBRL GL (General Ledger – Головна Книга), спеціально розроблену для опису бухгалтерських проводок. Після цього виправлені та стандартизовані дані переносяться в аудиторську програму для наступного аналізу. Загалом, розроблений програмний комплекс складається з наступних технологічних частин (підпрограм та баз даних): програмно-алгоритмічних модулів; шаблонів запитів та робочих документів; проміжних баз даних облікової інформації клієнтів аудиту; робочих баз облікової інформації клієнтів (з можливістю модифікації аудитором); аудиторських робочих документів [3].

До складу програмного комплексу входять наступні програмно-алгоритмічні модулі:

1. Модуль організації робочого простору аудитора в розрізі клієнтів аудиту, часових параметрів перевірок та логіко-облікових параметрів. Він дозволяє створювати організаційну структуру каталогів програми за клієнтами аудиту та окремими перевірками. Цей модуль є основою програмного комплексу – за його допомогою відбувається організація роботи інших модулів системи.

2. Модуль (модулі) вивантаження даних із одночасним проведенням тестувань щодо логічних, технічних та облікових параметрів баз даних клієнтів аудиту. Він надає можливість обирати різні варіанти вивантаження даних з різним ступенем деталізації аналітичного обліку. Модуль вивантаження даних є відносно автономною програмою, призначення якої – провести початковий аналіз бази облікових даних комп'ютерної програми клієнта безпосередньо на комп'ютері, на якому ведеться облік. Модуль може бути використаний окремо від всього комплексу для проведення вивантаження даних, наприклад, в бухгалтеріях територіально відокремлених підрозділів підприємства – клієнта аудиту з наступною передачею даних електронною поштою до аудитора, який централізовано використовує комплекс. При цьому аналізується ряд параметрів, необхідних, насамперед, для коректної технічної обробки вивантаження даних у проміжну базу даних. Окремі робочі документи аудитора формуються вже на цьому етапі. Може бути використано декілька модулів вивантаження (кожний – для вивантаження даних з певного програмного продукту).

3. Бази даних проміжних файлів. Модуль вивантаження формує проміжні бази облікових даних для наступного завантаження в Модуль структурно-логічного аналізу облікових даних. Як правило, навіть при проведенні перевірок за один період часто є сенс робити декілька вивантажень даних і, відповідно, мати декілька баз даних проміжних файлів. Така потреба може виникнути, наприклад, коли аудитор спочатку вивантажує дані з мінімальним використанням аналітичних рахунків, а згодом уточнює деталізацію в різних розрізах.

4. Модуль структурно-логічного аналізу облікових даних в електронному вигляді на предмет виявлення облікових та законодавчих невідповідностей (побудований на базі платформи «1С: Підприємство 8»). Він містить план аудиторської перевірки, а також дозволяє формувати запити до облікових даних та отримувати робочі документи. При цьому призначення запитів різне – від техніко-формального аналізу правильності ведення обліку до перевірки облікової логіки та доцільності облікових процедур: містить шаблони та зразки запитів та робочих документів, бази даних нормативної інформації, які використовуються як зразки та нормативи для порівняння (плани рахунків, схеми бухгалтерських проводок тощо).

5. Аудиторські бази облікових даних модулю логічного аналізу облікової інформації: містять перетворену та технічно виправлену цілісну інформацію з обліково-фінансової діяльності клієнтів, в різних розрізах, придатних для аналізу.

6. Робочі документи аудитора. Це звіти, результати запитів, числова та логічна інформація, на підставі яких аудитор формує свій висновок та надає консультації клієнту. Фактично, це і є основним результатом роботи програми.

Якщо характеризувати програмний продукт в цілому, то передбачаються такі методи дослідження файлів баз даних клієнта, які базуються, в основному, на автоматизованому аналізі проводок клієнта, взятих з його бухгалтерської програми. Програмний продукт орієнтований на роботу з бухгалтерськими операціями, проводками, документами, синтетичними та аналітичними рахунками. Він містить, в першу чергу, ряд запитів щодо облікової бази даних, які дозволяють швидко провести «експрес-аудит» – попередній огляд інформації в автоматичному режимі, який дозволяє виявити багато проблемних місць та значно

прискорити процес знайомства аудитора з особливостями обліку та внутрішнього контролю клієнта. Враховуючи специфіку аудиторської діяльності, вимоги до аудиторського програмного забезпечення можуть бути такими:

- наявність розвинутих засобів контролю операцій;
- ергономічність (сукупність властивостей системи, які забезпечують можливість динамічної взаємодії людини з технічними засобами);
- гнучкість;
- зв'язок на рівні баз даних з бухгалтерськими програмами.

Список використаних джерел:

1. Івахненко С. В. Комп'ютерний аудит : контрольні методики і технології : [навч. посібник] / С. В. Івахненко. – К. : Знання, 2005. – 286 с.
 2. Івахненко С. В. Аудиторське програмне забезпечення для аналізу даних: перший український досвід / С. В. Івахненко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 10. – С. 38-44.
 3. Івахненко С. В. Автоматизація аудиту в Україні та світі: підходи і програмне забезпечення / С. В. Івахненко // Аудитор України. – 2007. – № 3. – С. 21.
-

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

**Черненко К. В.,
кандидат економічних наук**

Аналізуючи побудову обліку грошових коштів в бухгалтерії підприємств АПК, слід зазначити, що облік операцій з грошовими коштами ведеться відповідно до законодавства. Основна причина цього полягає в суворій регламентації цієї ділянки обліку з боку держави, при чому підприємства постійно відчують контроль над собою в цій області з боку обслуговуючих банківських установ та податкових органів.

Однак при всій строгості і регламентованості, не можна не відзначити можливість поліпшення якості роботи бухгалтерії на цій ділянці.

Останнім часом все більшого поширення набувають розрахунки з використанням пластикових карток. Введення пластикових карток дозволить скоротити готівковий обіг грошових коштів підприємств АПК. Це швидкий і зручний спосіб безготівкових розрахунків, який дозволяє отримувати заробітну плату і оплачувати витрати на відрядження. На багатьох підприємствах заробітна плата уже виплачується за допомогою пластикових карт, тому доцільно узгодити з обслуговуючим банком і отримання коштів на відрядження на картковий рахунок.

У безготівковій формі підприємства АПК проводять розрахунки з постачальниками, з бюджетом по податках і зборах тощо. Розрахунки не завжди проводяться у встановлені терміни з ряду причин, внаслідок цього підприємства мають велику кредиторську заборгованість.

Для зниження розміру дебіторської та кредиторської та заборгованості необхідно збільшити кількість актів звірки дебіторів і кредиторів. Проведений своєчасно аналіз дебіторів дозволяє виявити прострочену заборгованість і вжити заходів до стягнення необхідних грошових коштів.

Спростити і прискорити контроль над рухом готівкових та безготівкових коштів підприємства здатна автоматизація обліку грошових коштів.